

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación física e a súa didáctica na educación primaria

Materia	Educación física e a súa didáctica na educación primaria			
Código	P02G120V01601			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Alvariñas Villaverde, Mirian			
Profesorado	Alvariñas Villaverde, Mirian			
Correo-e	myalva@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo principal proporcionar ao alumnado os coñecementos e experiencias necesarias para desenvolver o proceso de ensino-aprendizaxe a través da motricidade na Educación Primaria. Busca ofrecer aos/ás estudantes unha visión dos distintos elementos que se relacionan coa Didáctica da Educación Física; por iso abordaranse cuestións de tipo histórico-cultural, de programación, de currículo, de intervención e de avaliación. Así mesmo, preténdese formalas/vos en diferentes competencias relacionadas coa capacidade de aprender de forma autónoma, tanto en grupo como individualmente, deseñando, analizando e desenvolvendo propostas propias da disciplina. O manexo de fontes documentais, a integración de coñecementos doutras materias, o uso de novas tecnoloxías e a participación activa serán compoñentes importantes para a consecución dos obxectivos da materia.			

Competencias

Código	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar
C2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais
C3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
C5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
C6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
C7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12
C8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
C11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
C12	Abordar e resolver problemas de disciplina
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
C16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
C17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
C19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
C20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas
C22	Relacionar a educación co medio, e cooperar coas familias e a comunidade
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física
C58	Coñecer o currículo escolar da educación física
C59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola
C60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma
C62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia
C63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias
C65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica
C66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos
C68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social
C69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos as ensinanzas descritas
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
D11	Traballo nun contexto internacional
D12	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións

D18	Creatividade
D19	Lideranza
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Iniciativa e espírito emprendedor
D22	Motivación pola calidade
D23	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Comprender o proceso de ensino-aprendizaxe en Educación Física.	A3	B1	C1	D1
2. Desenvolver e avaliar obxectivos e contidos do currículo da Educación Física en Educación Primaria mediante programacións e recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes.	A4	B2	C2	D2
		B3	C3	D3
		B4	C5	D4
		B5	C6	D5
3. Comprender a necesidade e dispor dos recursos didácticos adecuados para dar respostas a todos os alumnos desde unha perspectiva da diversidade.		B6	C7	D6
		B7	C8	D7
		B8	C11	D8
4. Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola, como medio de promoción de hábitos saudables.		B9	C12	D9
		B10	C13	D10
		B11	C14	D11
5. Diseñar programacións para a mellora das habilidades *motrices básicas e capacidades *perceptivomotrices no alumnado de Educación Primaria.		B12	C15	D12
			C16	D13
			C17	D14
			C19	D15
			C20	D16
			C22	D17
			C23	D18
			C34	D19
			C57	D20
			C58	D21
			C59	D22
			C60	D23
			C61	
			C62	
			C63	
			C65	
			C66	
			C67	
			C68	
			C69	

Contidos

Tema	
Fundamentos conceptuais e didácticos da Educación Física	O proceso ensino aprendizaxe en Educación Física. Deseño curricular da Educación Física en Educación Primaria.
Educación motriz básica	Deseño e exposición de Unidades de Programación para a mellora das habilidades motrices básicas e específicas no alumnado de Educación Primaria.
Educación lúdico-deportiva	Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover o xogo e o deporte como elemento formativo e no alumnado de educación primaria. Xogos motores individuais e colectivos.
Actividade física e saúde	Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover o desenvolvemento de hábitos saudables a través da actividade física.
Actividade física e Expresión Corporal	Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover a capacidade expresiva a través do movemento.
Adaptación da actividade física aos alumnos con necesidades educativas especiais.	Deseño de adaptacións das actividades motrices e sensibilización do alumnado a problemáticas específicas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Lección maxistral	12.5	15.5	28
Prácticas de laboratorio	14	10	24
Traballo tutelado	4	16	20

Presentación	16	10	26
Exame de preguntas obxectivas	1	24	25
Traballo	1	10	11
Práctica de laboratorio	1	10	11
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas de laboratorio	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Exposicións e posta en práctica, por parte do alumnado, de maneira individual ou en grupo, ante o docente e un grupo de estudantes dunha programación que implica actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas co ensino e aprendizaxe da Educación Física na Educación Primaria. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado(ximnasio-pavillón).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolución de dúbidas sobre a materia na clase. Medios telemáticos para titorías: correo electrónico, videoconferencia e foros Faitic.
Prácticas de laboratorio	Resolución de dúbidas e problemas no desenrolo dos exercicios e proxectos realizados na clase. Medios telemáticos para titorías: correo electrónico, videoconferencia e foros Faitic.
Actividades introdutorias	Resolución de dúbidas sobre a materia na clase. Medios telemáticos para titorías: correo electrónico, videoconferencia e foros Faitic.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e problemas que poidan xurdir no proceso de elaboración do traballo. O profesorado realizará as formacións/seminarios que considere oportunos para a mellora da documentación e a preparación da avaliación. A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de titoría que o profesorado ten nos despachos. Medios telemáticos para titorías: correo electrónico, videoconferencia e foros Faitic.
Presentación	Resolución de dúbidas e problemas que poidan xurdir no proceso de elaboración do traballo. O profesorado realizará as formacións/seminarios que considere oportunos para a mellora da documentación e a preparación da avaliación. A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de titoría que o profesorado ten nos despachos. Medios telemáticos para titorías: correo electrónico, videoconferencia e foros Faitic.
Probas	Descrición
Traballo	Resolución de dúbidas e problemas que poidan xurdir no proceso de elaboración do traballo. A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de titoría que o profesorado ten nos despachos. Medios telemáticos para titorías: correo electrónico, videoconferencia e foros Faitic.
Práctica de laboratorio	Resolución de dúbidas e problemas que poidan xurdir no proceso de elaboración do traballo. A atención ao alumnado farase fundamentalmente nos horarios de titoría que o profesorado ten nos despachos. Tamén faranse correccións na propia clase práctica. Medios telemáticos para titorías: correo electrónico, videoconferencia e foros Faitic.
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Resolución de dúbidas nos horarios de titoría do profesorado. Medios telemáticos para titorías: correo electrónico, videoconferencia e foros Faitic.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35	B1 C1 B2 C2 B4 C3 B9 C5 B12 C6 C7 C8 C11 C15 C16 C17 C57 C58 C59 C60
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	15	A3 B1 C1 D1 A4 B2 C2 D2 B3 C3 D3 B4 C5 D5 B5 C6 D6 B6 C7 D7 B7 C8 D8 B8 C11 D9 B9 C13 D12 B10 C15 D13 B11 C16 D14 B12 C17 D15 C19 D16 C23 D17 C34 D18 C57 D19 C58 D20 C59 D21 C60 D22 C61 D23 C62 C63 C65 C66 C67 C69

Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade exposta, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	A3 A4	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C2 C3 C5 C6 C7 C8 C11 C12 C13 C14 C15 C16 C17 C19 C20 C22 C23 C34 C57 C58 C59 C60 C61 C62 C63 C65 C66 C67 C69	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D23
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Informe realizado pola profesora sobre a participación e aprendizaxe nas clases prácticas.	25				

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación **continua** implica a asistencia a un 80% das clases prácticas, así como a asistencia ás probas de contido (exame) durante o curso. As persoas que superen esta porcentaxe serán avaliadas segundo se define no paso 7 (avaliación):

Apartado A: proba/s tipo test (35%) + traballo teórico (15%).

Apartado B: traballo práctico (25%) e participación activa nas prácticas (25%).

A avaliación **final** a realiza o alumnado que non se acolle á opción continua dende principio de curso. Nestes casos, presentarase un traballo que supón o 40% da puntuación final (15% a parte teórica e 25% a parte práctica). Tamén haberá que facer un exame teórico-práctico que supón o 60% da puntuación final (30% a parte teórica e 30% a parte práctica).

As actividades non superadas na primeira convocatoria poderán ser recuperadas na **segunda convocatoria**. Aquelas persoas que non se presentaron na primeira edición e se presenten na segunda, serán avaliadas seguindo a "avaliación final" comentada con anterioridade.

Avaliación do alumnado non asistente: O alumnado non asistente seguirá a avaliación final.

Cómpre aprobar as catro partes da avaliación en calquera convocatoria (exame teórico, traballo práctico, traballo teórico e participación activa ou exame práctico).

As probas tipo test poden cambiarse por outro tipo de respostas se así o consideran ese curso académico o profesorado (exame oral, de resposta curta ou desenrolo).

Contéplase a posibilidade de facer saídas para realizar prácticas en contextos específicos.

Data dos exames: consultar <http://feduc.webs.uvigo.es/index.php?id=213,934,0,0,1,0>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Galera, A., **Manual de didáctica de la Educación Física: una perspectiva constructivista integradora. Vol. 1. Funciones de impartición**, Paidós, 2001

Galera, A., **Manual de didáctica de la Educación Física: una perspectiva constructivista integradora. Vol. 2. Funciones de programación**, Paidós, 2001

Bibliografía Complementaria

López, V.M.; Monjas, R. y Pérez, D., **Buscando alternativas a la forma de entender y practicar la Educación Física Escolar**, INDE, 2003

Valle, S., **Cómo programar en educación física paso a paso**, INDE, 2007

Recomendacións

Outros comentarios

1. Asistir a clase, resultará moi beneficioso para cumprir os obxectivos da materia sobre todo nas súas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións os profesores da materia darán unha visión de conxunto e anticiparán as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.
2. Se non podes asistir a clase, será especialmente importante acudir ás titorías do profesorado, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade TEMA.
3. A túa condición de estudante da Universidade de Vigo, abre a as portas os moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE atoparás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes atopar na nosa Universidade.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Para o curso 2021-22, non hai modificacións significativas nas metodoloxías nos tres escenarios docentes previstos. A única adaptación resaltante é a relativa ao seu modo de execución. Dentro do posible escenario de ensinanza mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaríanse a cabo de modo semipresencial e virtual. Por outra banda, no escenario de ensinanza a distancia, as metodoloxías previstas adaptaríanse a unha modalidade de execución virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Non se modifica a dinámica propia de ningunha metodoloxía docente, excepto a súa modalidade de execución.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Levarase a cabo con medios telemáticos, baixo a modalidade de concertación previa.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía adicional será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Ante a situación de alarma, a avaliación levouse a cabo de modo virtual e só se modificaron as cuestións relacionadas coa intervención práctica, que se converteron en deseño ou exercicios de práctica físico-deportiva. As probas non variaron e a ponderación modificouse, aumentando o test nun 5% e diminuindo a participación activa nas prácticas nun 5%.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia, para o curso 2021-22.

Os criterios de avaliación se manteñen, tanto para o alumnado asistente, coma para o non asistente.
Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos.

* Probas que se modifican

Non hai modificacións.

* Novas probas

Non se prevén .

* Información adicional
